

Bàchírì yà kúéñ

É ñè á-bò ́ nàà. (Público: Yááà.) Àné bàchírì à-ngé-mèná-kòàn áfàn, néé bá-kúmà-ké-kík èkò àn dá-yén(è) èwólò é nkòl á yēr ànéééñ. Kàrà mbòt ñáà à-djò náá: "Mă mă-kè-kík èkò àn dí". Àné básùm váà nàá bá*lòm bé*chír bé-né àvichán, náá é bè bé-kè-kík èkò àn, *porque é mbòr* áá-yè-bò kàgà kík èkò àn, áá-yè d(é) áá*djí. Bésùmúk, bélómó fó. Ni àné fó è-ngé-kè, ábè gè fó è-ngéyà-bè gè èkò àn, á-bé è fò gó vè: "Yè fòò àné áfàn mú ééééé?" (Mía-yébè náá: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj, ààààà, à-wá-édjáj.) Ni àné fó é-ngé-kè, è-ké-bè gè, kpééè! Ábé è èkò àn ò sí: "Ye fòò à-nè áfàn mú ééééé? Àbõj yè ñí nàá: bisék bidjùgùdjùgà, miyà bidjùgùdjùgà, é bém sègè ábùm vè bidjùgùdjùgà, ààààà". (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj, ááááá.) "Mà-kúkùmà-djí fó èè yèlèlé". (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj, ááááá, à-wá-édjáj.) Fó ñí né: "Vè? Ni àyén mbòt é ñè àdjó mè náá àkùmú m[è] àdjí bisék, bidjùgùdjùgà; yà miyà, bidjùgùdjùgà; é bém bisègè ábùm bíam bíne bidjùgùdjùgà." Fó fágá vè àdjùgè mkpé ré ó *sí, ádúgàn, brrrrrr. Kúíñ, kúíñ è-ngà-yír ñí: "É dè fágá màvínì màyén mínà. Éyò ñ ò-vá-tèrà-só náá ò-nè-ké-kík èkò àn, *por que* ò-vó árá-só èkòàn? Mă, kúíñ, mă măzù dá-kè-kík é ndègè; mă mé-sé(s) á djóm tè é*té. Mă, kúíñ, mà-zù-ké-kík èkò án tè é ndègè bèn". "Kèlék". Kúí(ñ) àákè, kúí(ñ) àákè, kúí(ñ) àákè, àtúíé ñ kpé ré ó vúm fó è-ngá-wùà. Ákèé kúíñ è-ngé-kè-kúíñ, ni àné kúíñ è-ngéyà-bè gé -bè gè èkò àn: "Yè kúí àné áfàn mú ééééé? Àbõj yà ñí náá: bisék bidjùgùdjùgà, miyà bidjùgùdjùgà, é bém sègè ábùm vè bidjùgùdjùgà, ààààà". (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj, ààààà, à-wá-édjáj.) "Mà-kúkùmà-djí kúí(ñ) èè yèlèlé". (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj, ààààà, à-wá-édjáj.) Kúíñ èdúgáné mbíí. Ni àné kúíñ è-ngá-dúgànè ñ bíí, á-bé è -bé è ngòm và: "É mám má é mè màvínì à mó bèmúí kúíñ. Pero ómènè bí ábàn và né wă wă-kè-kík èkò àn dí. Bí-ndemánè-màná-tà fó và, éyò ñ wă-bèrà-só é ndègè kàgà èkò àn?" "Éééé!, à múí ngòm, wă mèn wòò ònké d[è] àyén; sè á-ké-yèn, ònké d[è] àwók". Ngòm ñí né: "Djí déé éné m[è] àbò djóm tè? Mă mèn màtò bò é bém bíné mè ó ñúù mèbún. Zá rífé àné mè á-bèrà-só ñ áfàn dí?" Ngòm àkéñ. Ákèé ngòm á-ngé-kè, á-yé-bè gè ...: "Yè ngòm éné áfàn dí ééééé? Àbõj yà ñí náá: bisék bidjùgùdjùgà, miyà bidjùgùdjùgà, é bém sègè ábùm vè bidjùgùdjùgà, ààààà". (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj, ààààà.) "Mà-kúkùmà-djí ngòm èè yèlèlé". (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj, ààààà, à-wá-édjáj.) Ngòm èsò ́ (k) mbíí. Á-bé è òkpòñ và nàá: "Hrín! Ngòm, é mám má é mè màà mèwúlú mínà vínì. Bíá bésègè bitò ́ và né èkò àn dí é dè bíáyé né nà. Bádjò né é mbòr ààkík dó, é ñè ààsó á dó, né bíyá bésèségé bídjíáné dó. Mà-kè-kík èkò àn tè é ndègè bèn, mă mèn, né é djóm mí míákè míá*wók wéñ; *porque* ni àné mà-yè-bè gè èkò àn, é-kúù á sí, mè-túíé fè dó, mè-só ́ à d(é) à mbíí." Òkpòñ ókéñ. Ákèé òkpòñ ò-ngé-kè, kàgà né á-bè gé -bè gè èkò àn: "Yè òkpòñ àné áfàn...?" Òkpòñ mbíí. "Àbõj yè ñí náá: bisék bidjùgùdjùgà, miyà bidjùgùdjùgà, é bém bisègè ábùm vè bidjùgùdjùgà ààààà." (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj ààààà.) "Mà-kúkùmà-djí òkpòñ èè yèlèlé". (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj ààààà, à-wá-édjáj.) Òkpòñ ósò ́ (k) mbíí. Bàchírì àsèségé àá-mèná-kè: bèzò à béékè, bèzè béékè. Bàchírì àsèségé àné, à-ngé-mèná-kè. Bé né ètùgù é ñè à-lígyañ: "Ètùgù, é wàà ònè và, bíá-tèrà-yèm ngé ò-nè-kúíñ é nté(ñ) èkò àn, né ò-nè-kík èkò àn dí. Ètùgù, wă òlígìyãñ, bíá bíá-fáñà-lóm. Zá àné ètùgù? Ètùgù à-nè-bò djè? Yè né ètùgù ñáà à-nè-kík èkò àn? Ètùgù, wàà kèlék". Ètùgù àákè, bò àt, bò àt, bò àt, bò àt, bò àt, á-ké-kúí(ñ) èkò àn à sí. Ètùgù àbè gé èkò àn, kpééé: "Yè ètùgù àné áfàn dí ééééé?" Kpééé. "Àbõj yà ñí náá: kpééé, "bisék bidjùgùdjùgà", kpééé, "miyà bidjùgùdjùgà", kpééé, "é bém sègè ábùm vè bidjùgùdjùgà ààààà." (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj ààààà.) "Mà-kúkùmà-djí ètùgù èè yèlèlé." (Público: À-wá-édjáj, wàà-wá-édjáj ààààà, à-wá-édjáj.) Ètùgù ñí náá: "Mă mésé(s) mínà bém bité é*té." Ètùgù áá-ngé-kè àbèbè, ádó ñjò à àná fágá vè ngòñ. "Á*ké!, à múí ngòm, dáyíli néé, wă bàchírì àsèségé à-mèná-mbàrà, ná wàà òfièné èkò àn vá? Né bá*djó né bé-sé-kík èkò àn, àmú né bá*djó né mbòr àmàná bé átàmàn é bém bisègè bíné bè ábùm, báá báábé dà-tér*á-wók. Ngè wàà *ñí!" Àné ètùgù

àtúíè ngòŋ, à-búí ó sí; à-kígí èkò àn, àbúí ó sí. Bàchírí ñí né: "Kíé! É nté[ñ] ètùgù àkèyá ó kó, à-ké-bò yà? Yè é vúm mbòr àsèségé à*só míbíí?" Ábé è zò k vá: "Ékìè! Míáyèm né ètùgù áá-túgàná-wúlú mbíí, ààwúlú á bò àr, bò àr, bò àr. À-nè-bò né à-vò àrà-zù à-bègè-bègè èkò àn. Nkàánè bíábèánè ñí". Á-kè-kúíñ, ètùgù àkíkyá èkò àn, àtúíé yá fè ngòŋ, àbúíyǎŋ. Bé náá: "Áántò ́ yá vè náá, ètùgù, èkò àn dí wǎá-djí dǒ . Ékùàn dí bí*é béběn bíákè dá*djí." Bésùmúk né bákè bá*lé ètùgù, kpóŋ, kpòŋ. É ñí àbímí, é ñí àbímí, é ñí àbímí. Ètùgù à-mèná-kè bíkòp é*té, èè-námé-nàmà bíkòp é*té nàà: "Yè màà màbúbùèlè". É ñè bálúè zò k váá: "Á zò k, wǎ zaák bíá àbúíñ ètùgù ñí. Wǎ òné bíá ñè ábúíñ. *Además* bí-nàánà-ké-djí ètùgù ñí yè èkò àn dí". Bé-ngè-kè bá-*lé ètùgù. Á-bé è -bé è ètùgù vá: "Mà-kúmà-kó bò ". Ábé è zò k vá, ñí né: "[Yè] wà-bèrà-bǒ nàà, é vúm màà mètébéyá, wàà wà-bèrà-djó né ò-nè-bèrá-kó bò ?" Ñí náá: "Yè míá-yèm? Ngé míá-kúmù mè áwúíñ, mǎ ètùgù, ké mítáà é chíí èné nliánè víá ñííñ?" Zò k ñí né: "Ààá". Ñí néé: "Wùàyán ǎ(ŋ) mè é*té, *porque* ò òkírí bá-zù-djí chíí tè, é ñè mèéé*wú é*té". Báándjì fè dátém biyò ŋ bíbǐñ (náá chíí yè béédjìgì ò òkírí, ngé báà bétére dàwùà mbòr é mùú, mbò(t) té ààbé kí àwú, bíááyèm áválá mbò(t) tè ǎ-yè-ké-bò , ngé á*túp, ngé kàà kí àtúp) bétúíé ètùgù, wòk!, béwùá, púúúp! Ètùgù à-ké-kù á chíí è ngò án mbòr à-ngé-lí. Àné ètùgù à-ngé-yé gàn à bò , ñí né: "Fágá vè àfàn àfé".

Àné ngǎn è-ngé-màn. Síndàkùléléé wòs.